

Aderidae (Coleoptera) Puszczy Kozienickiej i okolic Radomia

Aderidae (Coleoptera) of the Kozienicka Forest and the vicinity of Radom

Marek MIŁKOWSKI

ul. Królowej Jadwigi 19 m. 21, 26-600 Radom; milkowski63@wp.pl

KEY WORDS: Tenebrionoidea, faunistic records, Central Poland.

Aderidae to mało znana w Polsce rodzina chrząszczy. Nieliczne informacje dotyczące występowania poszczególnych gatunków są rozproszone w różnych publikacjach. Dopiero niedawno ukazały się kompleksowe opracowania dotyczące rozmieszczenia, morfologii i biologii krajowych taksonów (JAŁOSZYŃSKI i in. 2013, KUBISZ i in. 2014). Jak dotąd z Puszczy Kozienickiej i okolic Radomia podany był jedynie *Anidorus nigrinus* (GERMAR, 1842). Gatunek odłowiono w leśnictwie Chodków (Nadleśnictwo Dobieszyn) (UTM 10x10 km: EC22) oraz w leśnictwie Świerże (Nadleśnictwo Kozienice) (EC32) (GUTOWSKI i in. 2006). Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie składu gatunkowego Aderidae siedlisk przyrodniczych Puszczy Kozienickiej i okolic Radomia. Andrzejowi LASONIOWI dziękuję za wykonanie fotografii *Euglenes oculatus*.

Podczas badań w rezerwach korzystano z zezwoleń wydanych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (WPN-I.6205.65.2015.AZ, WPN-I.6205.75.2020.AZ.3).

Wykaz gatunków

Aderus populneus (CREUTZER, 1796)

Wyżyna Małopolska

- EB09 Radom-Kaptur, 30 X 2005, 1 ex., w próchnie u podstawy topoli *Populus* sp. siedlisko zaroślowe, leg. M. MIŁKOWSKI (MM).
- EB48 Zwoleń, 21 IV 2018, 1 ex., z „czerpakowania” roślin zielnych w pobliżu składowiska odpadów komunalnych i oczyszczalni ścieków, leg. MM.
- EB49 Puszcza Kozienicka (PK), Antoniówka, 15 VI 2007, 1 ex., ad lucem, w pobliżu rezerwatu Okólny Ług, leg. MM.

- EB58 Natura 2000 „Dolina Zwoleńki”, Lucimia, 9 VIII-7 IX 2019, 1 ex., w pułapce lejkowej LINDGRENA (zielonej) zawieszanej na olszy, skraj łągu i zarośli wierzbowych, leg. J. M. GUTOWSKI, MM.

Gatunek stosunkowo często spotykany w Polsce, znany z większości krain. Rozwija się w spróchniałym drewnie drzew liściastych (JAŁOSZYŃSKI op. cit.).

Anidorus nigrinus (GERMAR, 1842)

Nizina Mazowiecka

- EC30 PK, Rez. Zagożdżon, 1 VII 2006, 1 ex., 24 VI 2008, 1 ex., z „czerpakowania” runa, leg. MM.
- EC20 PK, Kieszek, 17 VII 2008, 1 ex., leg. MM.
- EB29 PK, Adolfin, 19 V 2018, 1 ex., z „czerpakowania” łąki na skraju lasu mieszanego, leg. MM.
- EC10 PK, Dąbrowa Kozłowska, 23 V 2018, 1 ex., z „czerpakowania” traw i roślin zielnych na skraju drogi przy powierzchni zrębowej, bór sosnowy, leg. MM.
- EC40 PK, Rez. Krępiec, 27 V 2018, 2 exx., z „czerpakowania” traw i roślin zielnych, bór sosnowy, leg. MM.
- EC20 PK, Rez. Załamanek, 19 VI 2021, 1 ex., z „czerpakowania” runa w borze sosnowym, leg. MM.

Chrząszcz znany prawie z całego kraju. Larwy rozwijają się w spróchniałym drewnie drzew iglastych. Spotykany od wiosny do jesieni (JAŁOSZYŃSKI op. cit.).

Euglenes oculatus (PAYKULL, 1798)

Nizina Mazowiecka

– EC30 PK, Rez. Brzeźniczka, 11 VI-30 VI 2020,
3 exx., 30 VI-24 VII 2020, 5 exx., 24 VII-19 VIII

2020, 1 ex., w pułapce IBL-3 z zestawem feromonów, na dębie – bór mieszany sosnowo-dębowy, leg. MM (Ryc.).



Ryc. Rezerwat Brzeźniczka. Pułapka lejkowa typu IBL-3 zawieszona na dębie do której odłowiono *Euglenes oculatus* (PAYK.).

Fig. Brzeźniczka nature reserve. A IBL-3 funnel trap hung on an oak where *Euglenes oculatus* (PAYK.) was caught.

Gatunek w Polsce stosunkowo rzadko spotykany, znany z nielicznych, rozproszonych stanowisk w kilku krainach. Rozwija się w zagrzybiałym drewnie gałęzi drzew liściastych, zwłaszcza dębowych (JAŁOSZYŃSKI op. cit.).

Aderidae w Puszczy Kozienickiej i okolicach Radomia reprezentowane są przez 3 gatunki, co przy 7 taksonach znanych z Polski, stanowi 43% krajowej fauny rodziny.

PIŚMIENNICTWO

- GUTOWSKI J.M., BUCHHOLZ L., KUBISZ D., OSSOWSKA M., SUĆKO K. 2006. Chrząszcze saproksyliczne jako wskaźniki odkształceń ekosystemów leśnych borów sosnowych. *Leśne Prace Badawcze*, 4: 101–144.
- JAŁOSZYŃSKI P., WANAT M., KUBISZ D., RUTA R., KONWERSKI S. 2013. A synopsis of the family Aderidae in Poland (Coletera: Tenebrionoidea). *Genus*, 24 (2): 199-216.
- KUBISZ D., IWAN D., TYKARSKI P. 2014. Tenebrionoidea: Tetratomidae, Melandryidae, Ripiphoridae, Prostomidae, Oedemeridae, Mycteridae, Pythidae, Aderidae, Scaptiidae. Critical checklist, distribution in Poland and meta-analysis. *Coleoptera Poloniae*, Vol. 2. University of Warsaw – Faculty of Biology, Natura Optima Dux Foundation, Warszawa. 468 pp.

Wpłynęło: 30 stycznia 2022
Zaakceptowano: 23 sierpnia 2022